

GIA BẢN	
DÔNG PHẬP	NỘI QUỐC
Một sốm 1.000	4.500
Sáu tháng 2.000	6.300
Tám tháng 3.000	8.200
Hàng báo phải trả tiền trước.	
Tuy nhiên, với số tiền như sau:	
TÀI-SẢN-THỦ-TRƯỞNG. — Ai đang	
quảng cáo, việc đóng, và thanh	
ngay trước.	

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ, thứ tư và thứ bảy

BÁO QUÁN
Số 50, Ngày 10-7-1922
Giá 50 centimes
Editorial: TIẾNG-DÂN

Người thấy xin
hay ôm mồi lo
trong lác những
người thông
thường vui cười.

VIỆC THẾ-GIỚI

HỌC SINH TÀU Ở NHẬT BÌ HẤT

Theo tin Thượng hải, cuối tháng 6/1922, lưu học sinh Tàu ở Nhật có trên 100 người bị chính phủ Nhật giữ cho tới 4 năm, mà kể từ đây ngày tháng 3 năm nay lưu học bị bắt. Công sứ Tàu tại Nhật đã nhiều phen giao thiệp, trao đổi với các nhà đưa học và bà bị bắt và, còn có trên 20 người.

Mới rồi già nhà báo Ngũ Tiếp chuyện công một câu hỏi sinh viên hỏi rằng, hồi thăm Nhật nhân thi tên là: nhà đương chức của tôi là Trung-hiến-học sinh Tàu thông đồng với đảng cộng Nhật, vì đảng Cộng-hiến là phòng cấm nghiêm cấm, nên myself học sinh Tàu làm cái rỗng ngoài để che tai mắt của chúng ta... Tôi là lời doanh chung chờ chung ta, chúng ta già. Thực ra tôi họ ghét học sinh có chuyện vào động ai sao nó kia, nên myself cái tên «sinh hào» là tại ta đã gián ái!

NGA NHẬT XUNG ĐỘT

Theo tin ở Nam Kinh vừa rồi, đương kim đại biểu Nga-Miền thương nguyễn Văn Đô thất là Trung-Đông, thi Nhật Nga có việc xung đột:

Trong cái sự bạo chúa Nhật có người bị giết ở Tát-gia (Kamtschatka, thuộc Nga), người Nhật loan lỵ dụng nhíp lý mà tựa cái tên như «Trung-thôn thất liệt» ở Trung-Đông trước là đảng chiếm hòn đảo ấy để lập một nơi cắm cư bắc quan mà chống với Mỹ. Người Nga thấy rõ chỗ đang tìm của người Nhật đều không một cách smooth enough. Tình hình có vẻ nghiêm trọng, chưa biết kết cuộc ra sao.

NHẬT ANH DÀNH NHAU THI TRƯỜNG TÙ VÀI

Các báo Nhật thường nói đến sự cạnh tranh về thương mại giữa hai nước Anh và Nhật, cạnh tranh mỗi ngày mỗi thêm kịch烈. Một khía cạnh là về công nghiệp tuy nhiên. Theo báo «Japan Advertisers», trước đây Anh xuất cảng 1850 triệu yards, (tuy nhiên Anh = 91 centimétres), mà bằng với Anh xuất cảng 3.672 triệu yards. Đến 1912, Nhật xuất cảng 2.400 triệu yards, mà Anh xuất cảng 2.197 triệu yards.

Một bộ đồng cát-xê-hinh phổ Anh đưa sang diễn tra ở Vicksburg, năm 1920, thấy rõ ràng là vẫn còn Anh bị ta vẫn còn Nhật lâu hơn 40 năm.

Ở Nhật, 7 triệu máy đặt ở Nhật có giá 60 triệu máy đặt ở Anh. Nhật mua hàng và được rẻ, nhưng hòn đảo trong giao thông việc mua bán lại là ít; trái lại ở Anh không hòn đảo trong giao thông là nhiều hơn.

Ở Anh, tiền công một người thợ dệt chỉ 1000đồng; còn người thợ dệt ở Nhật dệt với 1000đồng như là một số 10, chỉ được 1000đồng 21 mỗi ngày. Vì thế cho nên ta với Nhật được rẻ giá hơn.

Lại giá đồng Yên (tiền Nhật) chỉ 60%, mà giá đồngsterling (tiền Anh) chỉ 80%. Nhật cũng được lợi gấp đôi.

Ấn Độ trở thành thị trường chính của Nhật. Tuy quan hệ đối với Anh không mâu thuẫn, hàng với Nhật thấp cũng bằng với Anh. Hội thương mại Nhật và Anh không thấy mà có ai thương minh chí bảo cho, lại trừ lại oán ghét nữa mới là đáng buồn cười!

Cái chuyện • Thấy vàng không thấy người chở » sao mà nhiều quá?

Charming Mai

Các nhà thương-mại
Nam-kỳ đòi với món
thuế chè - tao

Theo tin các báo trong Nam, gần đây chính phủ đã mua thuế chè-tao, các thương gia ở Saigon định tổ chức cuộc biểu tình «phòng thương mại» để yêu cầu quan Taksu quyền tự trị mua thuế ấy; ông Messner là người đứng đầu cuộc biểu tình.

Nay quan Taksu-Quyền đã hứa sẽ tạm thời không hành hành, nên cuộc biểu tình đã đình.

Món thuế chè-tao này mà thi hành ở từ Đông-duong, thật là một điều nguy hiểm, đường công nghệ thương mại; bởi cho nhà nước không bao nhiêu mà làm cho các nhà thương-mại người cải lương phẫn nộ, mất đi sức sống ion, không mang lại lợi tức cho thương-mại nguyệt

ĐỌC BẢN SÁCH «VĂN ĐỀ NƯỚC MĀM» CỦA ÔNG TRÚC-VIÊN

Al cũng rõ nước mām là một vật ăn cần thiết trên sự sống của người Nam như cám gạo vậy, không thể thiếu được, nên cần phải có một xuất sản từ là các nhà hầm hộ ở Bình-thuận.

Phẩm vật, mà được phân công tiêu thụ rất nhiều thành ra món hàng dắt mà gây ra cái mồi đánh cá nhanh. Nước mām cũng tránh cai lệ chung ấy. Bởi vậy nên tréo vài mươi năm nay,

bách trù, người ta cũng có kế trù ra cách này kiêu khác để tránh mồi lợn, mà các nhà sản xuất bị thiệt hại không ít. Gần đây lại có cái phong triều edict

quyết chế nát nứa /

Tin này dồn ra, trong Nam thấy bao đồng nghiệp Du-đe-nhà-Nam có tăng mây dài của ông Đốc phủ Bảy Lê-quang-Liêm, lỏ ý phản đối sự độc quyền ấy. Ngoài bắc thi hận đồng nghiệp Đồng phương cũng có bài công kích mấy người di tản

đóng giúp cho nhà độc quyền. Ur luận nha báo nhao nhao như thế, mà sao mây tràm nhà hầm hộ ở Bình-thuận tuyệt nhiên không thấy ai nói điều gì cả. Bản báo có tiếp được vài bài lao cáo mà nói chuyện viễn-vông, không gài vào chỗ ngầm, sao có viết cho bối người quan biết thì họ trả lời cũng sơ lược quá, vì thế nón lòn này chưa bao giờ.

Mời đây tiếp được bản sách «Văn

đề nước mām» của Ông Trúc-viên

để tăng, bao bao rất lấy làm vừa lòng. Vì vẫn là nước mām đã có

một cái lịch sử riêng rất là phồn

phục mà lại được một người anh

trưởng trong hoàn cảnh cái : già ấy,

bao nhiêu sự hiếu thiên và nỗi dang

thế nào, ta nghe mắt thấy được rõ ràng, nên viết ra một cách có căn cứ, có lai lịch, có thể gọi là một

đoạn lịch sử hầm nghiệp ở Bình-

thuận trong khoảng vài mươi năm

nay, không phải như lời người bang

quen nói phiếm.

Trong bản sách chia ramly do:

1) Nghề quan trọng của dân Việt-nam;

2) Nước mām già, luật nước mām,

chủ quyền và nhà mua cũng hội

tương 18;

3) Hội hầm nghiệp và luật nước

mām sủi dời;

4) Những điều trớ ngai cuộc họp ban

của hội năm nghiệp;

5) Thương xác cùng ông Nguyễn-

bùn-là;

6) Câu chuyện chia nát;

7) Thời già của nước mām, lỏ và

lời;

8) Cảnh già nước mām đã cùa

hầm hộ, nhà vựa và của người

đóng nước mām;

9) Hầm hộ phải hợp nhau.

Trong mấy đoạn ấy, nghiên cứu

được tường, mà sắp đặt cũng rành

rõ, dâng xem là quyền sach

có giá trị và kỹ nghệ ở xứ

ta. Duy phần nhiều về việc đã qua,

thường là khôn khéo, chí nói mấy

dùn cùn cùi dè mà chàng tôi còn

đóng hoài nghi là :

a) Câu chuyện ve chai. — Câu

nhuyện này gần đây nghe tiếng đồn

đã nhiều. Có người nói rằng: «liên

có mấy người ta bén Pháp đã mướn

đất nhà nước tại xã Ông-Linh

đặng cái kho mà buôn nước mām,

trong đó có 8 triệu ci lít nước,

ai mà tiên thu được sẽ có

thưởng đặc biệt», vì thế nên nhiều

người ta cùa hầm hộ và công ty

đóng nước mām đã khôn khéo

nhất là khôn khéo, nói là khôn khéo

nhưng là khôn khéo, khôn khéo

Sữa NESTLE hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hãy xin không mất tiền một quyền sách dạy cách nuôi
trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác sĩ Vidal soạn & hiệu của
NESTLE, phòi Paul-Bert, số 16 Haiphong

Tập Kiêu

Danh sách ra kiếp ở đời:
Ai không Phòng-Tích là người
vô duyên!

Kim-Trọng bị Phòng-Tích
Vừa khai áo sống chưa tiễn,
Xem trong lù yếm có chàm lè loi.
Chàng Kim vừa thấy đây hơi,
Thước Châm mua uống bệnh thời đó ngay.
Rằng: hay thời thực là hay,
Uống vào không đồng không say khôi

Thác-Sinh bị Phòng-Tích
Thác-Sinh qua thời bão trời,
Chưa tan cuộc rượu với bầy trè chọi.
Trầm-sinh dò một trại cười,
Đeo nay cái bành dày như khói.
Thốc Châm vừa uống khói lèn,
Bốn hắp một gót rẽ tiễn mà bay.
May sao may khéo là may,
Phòng-Tích Thác-Sinh từ này xin đừng.

VŨ ĐÌNH-TẨM

Chỗ mua sắm & Con Chim

178 bis, Leichit -> HAIPHONG

KÍNH CHÀO QUÝ ĐÔC-GIÁ

Trà Việt-Thái mới ra đời, cái đầu chào quí vị đã ngon, trà này thơm ngọt, ngọt mát, mua tiễn, không hại thận, ngọt miệng, không khát cổ, có nhà nước thi nghiệm, có câu chứng tại tôi, uống Trà Việt-Thái thì đồng tiễn của nước ngọt không lo lắng ngon ngọt, uống Trà Việt-Thái thì tình thân thân thể ngay một mực mèo, nước giòn dinh mèo là vị ngọt Trà Việt-Thái. Chỗ chế tạo:

M. PHẠM-HẠ-HUYỀN

36, Saborrain -> SAIGON
thường trú Cao-dầu bộ-tinh
Kim-bưu-linh, Médaille bạc của quan
Tứ-quản, giấy khen của quan Thủ-
tử Bác-ký.

Kính mời đồng bào hãy uống Trà
Việt-Thái trước giáp năm kinh tế của
nước, nhà sản xuất ta biết quý nhất.
Các rớt nhiều đã-ly khắp mọi nơi, bu-
hông nhiều, thà là đỡ, giá rẻ hoa trà lâu
nhiều. Hãy có lòng quý nội hào, uống

Trà Việt-Thái.

VIEN BA

Giao du
tiêu-thuyết
Sogn-giá: Tuan-Tien-Sinh
Dịch-giá: Cau-Sinh
Số 9

CHƯƠNG THỨ IV
Nỗi bệnh me tò long hiếu thảo,
cảm đến học trò,
Lo phòm con định việc kiết hôn,
bản cung người chí.

Trong tấm lều tranh, cũa song hồ
giảng, có một bà già đang nằm thiết
thí lều giường bệnh. Bà già ấy là
ai? Đó là mẹ Châm-bàu-Thuyền
vợ. Trong nhà lụy không đỗ gi qui
trong, sống lắp đặt có thê lợp, trông
cứng đep mắt. Phàm nhà ở không
lừa lòn nhỏ, hờ tràn thất nhâm
cách lìu có cái cảnh tượng khé
quán. Bà già ho mãi không khỏi,
Bàu-Thuyền nói:

— Mẹ ơi! Mẹ bùa nay ho đã quá!
Tôi là vì cảm giác lạnh và mẹ làm

Văn đề nước mắm

(Tiếp theo trang trước)

kia nghe đã có tâm, hong vi hâm
bộ với người trong hội không tin
cậy nhau nên sau lại chia rẽ. Nay
muốn hâm hộ hợp nhất thì cần
nhất là người ra chủ trương hội
hợp nhất có đủ công tâm cho hâm
bộ tin cậy mà bên các nhà hâm bộ
cũng đã lòng đến cái lợi chung lâu
dài mà bỏ hẳn cái lòng + chỉ biết
phản minh kia thì mới hợp có kết
quả, không lại diễn lại cái lưỡng
đã hợp để tan như ngày trước. Mẽ
biết các nhà hâm nghiệp có vẫn
công tâm ấy không?

Hoàng một dẫu đảng lo nứa là
hội Tương-lé sẽ trả lại không khác
não độc quyền tráo (monopole dé-
guisé), tức là sâm xuôi được bao
nhieu nước mắm cù bắc cho hội
Granval, hội này vô phải đem di
bán giá cao xấp 3 xấp 4 cũng được,
như lời bạn đồng nghiệp « Tribune
Indochinoise » đã nói. Đó là 2 điều đáng
hoài nghi.

Cái gì không iblich với hoàn cảnh
thì không sống còn được, các nhà
hâm nghiệp nên lưu tâm mà cung
nhau chung lo đường sống của mình.

Tiếng-Dân

Thuốc ghè, thuốc ngừa lỵ
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG — Vinh
hay có tiếng

Mỗi hộp . . . . . 0\$10

Công hiệu thần tốc của thuốc
PILULES PINK ngấm sâu vào
các cơ-thể trong mình. Thật nhiên
được có sức khỏe, thấy đỡ, tiêu hoa
đè, các cơ thể khoẻ bần moi mệt.
Công hiệu thần tốc ấy do bởi thuốc
PILULES PINK thêm cho các cơ
thể chất cần nhất cho sự vận chuyển
của các cơ thể ấy: máu có nhiều
vòng máu đỏ, máu để dù nuôi các
co-thể, bồi vây công đồng lo nhất
của PILULES PINK là làm cho sinh
ra nhiều máu và lại cũng khiến cho
các gan-thy được đậm đà những
máu tối ấy, và làm cho các cơ quan
chạy điều.

Thuốc PILULES PINK là một thứ
thuốc tốt nhất để chữa những bệnh
thiểu mاء, phèn muộn, bệnh nhợt
mét, bệnh tái hồi lè, bệnh tro-
về già, bệnh đau dạ dày, nhức đầu,
mỏi gan, kinh nguyệt bất điều.

Thuốc PILULES PINK bán tại
khắp các hàng hóa chế-tay.

A VENDRE

Une propriété mise à Binh-Thai, près
du pont de Camlé (Quangnam) —
Jardin et terrain de culture de 6500m²
planté d'arbres de rapport avec une
grosse maison d'habitation, construite
en 1928, style annamite, partie étage
et partie rez-de-chaussée, 3 corps de
bâtiments.

Addresser à Mr J. CUENIN à TOURANE

nổi trên mặt biển. Đao nhiều hơi
sương trên lâm gường dân giàn gác nơi
cửa sổ đều đóng thành già, trông
như hoa tiêu, đầu mặc áo dài mày
móng cũng nghe lạnh buốt. Vì khí
trời mài bát đầu lạnh nên ai cũng
trong lông lanh quá, còn thê khuya,
nếu cảm bệnh sẽ không phả chún
vụ giang học kia.

— Vâng, con đã ngủ chín, nhưng
còn mắng quayn vò lợp chưa châm
xang.

Nó thở rít đồng g'đy lág bác mèn
nói giang minh, đập lèn mìn bá
mẹ và nói:

— Dập-đám, mẹ ngủ một lợ,
ed hơi mè hối ra, may bệnh được
nhé chàng.

Bà mẹ nói:

— Dace

Bàu-Thuyền lại bên cạnh đèn
châm vò lợp học trò

Bàm cảm khuya, khi lạnh eang
nhieu, tiếng gió và vui ngoài cửa,
hop với những tiếng lá rung cây dry,

nghe như muôn ngàn ngàn tiếng voi

AVIS

Messieurs les Actionnaires de la
Nouvelle Société Anonyme de Com-
merce et de Transit d'Annam sont
convoyés à assister à l'Assemblée
Extraordinaire qui aura lieu
au Siège Social, Bureaux des Messa-
geres Maritimes à Quinbon, le jeudi
27 Juillet 1932 à 18 heures.

ORDRE DU JOUR :

Modification de l'article 8 paragrap-
he 1 des Statuts (Augmentation de
capital).

Les actions qui viennent d'être
matériellement créées se trouvent
encore toutes en dépôt aux caisses de
la Société, tous les Souscripteurs du
capital initial sont admis à prendre
part au vote en personne ou par
Féode de pouvoirs.

Le Conseil d'Administration

PHÒNG TỬ TỤNG LUẬT LỆ PHÁP NAM

Lê - minh - Diệu Jurisconsulte à TOURANE

Biện hộ Tụng sự đơn từ
Chỉ giáo Luật Lê Pháp Nam
Cho vay chấp vật

Mua giấy Quốc Trái

Mua Khổ nợ bất cứ tình nào

Thị trấn Bến Tre

Thị trấn Phan Thiết

Th

